

Beheerplan Peelgebieden Natura 2000

Plan van Aanpak / intern DLG-contract project

Versie: 2.0

Status: **definitief**

intern DLG:

Handtekening opdrachtgever

drs. T.F. de Boer, landelijk accountmanager
d.d.

vertegenwoordiger externe opdrachtgever:

LNV, Directie DRZ Regio Zuid

drs. J. Gasse, directeur

voor gezien, d.d.

Handtekening gedelegeerd opdrachtgever

drs. J.G. van Beek, hoofd projecten Regio Zuid
d.d.

Handtekening opdrachtnemer

ir. E.J.W. Dijkman, teamhoofd
d.d.

Handtekening gedelegeerd opdrachtnemer

drs. J. Jonkers, projectleider DLG
d.d.

dienst landelijk gebied

voor ontwikkeling en beheer

Status rapport : definitief

Archief naam : Beheerplan Peelgebieden Natura 2000 Regio Zuid

Verspreiding : Definitieve versie naar: LNV/DRZ/Regio Zuid, LNV/DN Stuurgroep, Adviesgroep, Projectteam en Schrijftteam Intern DLG Regio Zuid en DLG CP

Versiehistorie :

Versie	datum	auteur	opmerking
0.1	27-12-06	J.G. van Beek	
0.2	15-3-2007	H. Berns / J. Jonkers	Opmerkingen Van Beek, Schraven en Geensen verwerkt
0.3	21-3-2007	J. Jonkers	Opmerkingen Van Beek, Van Rheenen en Hendriks (Staatsbosbeheer) verwerkt
0.4	10-4-2007	J. Jonkers	Opmerkingen bespreking met DRZ, provincies en Staatsbosbeheer op 28 maart verwerkt. PvA toegespitst op alleen de Peelgebieden
0.5	14-5-2007	H. Berns / J. Jonkers	Nav PSU aangevuld/aangepast
0.6	24-5-2007	J. Jonkers	Opmerkingen Adviesgroep (deels) verwerkt
0.7	24-7-2007	K. Zwerver / H. Berns	
0.8	8-8-2007	J. Jonkers	Opmerkingen G. Verschoor, provincie Limburg verwerkt Idem E. Wieman, provincie Noord-Brabant

Reviewhistorie :

Versie	datum	Reviewer	opmerking
0.7	juni 2007	E. Dijkman	akkoord
0.8	23-8-2007	Stuurgroep	instemming

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	PROBLEEMSTELLING / DOELSTELLING	2
2.1	PROBLEMATIEK BIJ HET MAKEN VAN HET BEHEERPLAN PEELGEBIEDEN	2
2.2	DOELSTELLING VAN HET BEHEERPLAN NATURA 2000 VOOR DE PEELGEBIEDEN.....	5
3	RESULTATEN.....	8
4	RANDVOORWAARDEN EN AFBAKENING	8
5	TIJD, GELD, KWALITEIT, INFORMATIE EN ORGANISATIE.....	10
5.1	TIJD.....	10
5.2	GELD.....	10
5.3	KWALITEIT	11
5.4	ORGANISATIE	13
5.5	INFORMATIE	17
6.	RISICO-ANALYSE	18
7.	EVALUATIE EN DECHARGE.....	19
BIJLAGE 1	INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN.....	20
BIJLAGE 2	WERKZAAMHEDEN UIT LNV OFFERTE VAN DLG	25
BIJLAGE 3	ACHTERGROND NATURA 2000 BEHEERPLANNEN.....	26

1 Inleiding

Dienst Landelijk Gebied (DLG) heeft van Directie Natuur (DN) van het Ministerie van LNV opdracht gekregen om een concept-beheerplan Natura 2000 voor de Peelgebieden op te stellen. Het beheerplan moet voldoen aan de eisen van de Natuurbeschermingswet 1998 en gereed zijn voor de inspraakprocedure Algemene Wet Bestuursrecht. Voor achtergrondinformatie over Natura 2000 zie Bijlage 3.

DLG voert deze opdracht uit in samenwerking met Staatsbosbeheer.

DLG is aanspreekpunt voor de opdrachtgever en alle andere betrokkenen. Staatsbosbeheer zorgt voor inbreng van haar kennis van en visie op de Peelgebieden.

Tevens wordt nauw samengewerkt en afgestemd met de provincies Noord-Brabant en Limburg.

Maatregelen uit de GGOR¹-gebiedsprocessen worden zoveel mogelijk overgenomen in het beheerplan. Hiertoe vindt overleg plaats met de waterschappen Aa en Maas en Peel en Maasvallei. Met de trekkers van het gebiedsproces Kaderrichtlijn Water wordt afstemming gezocht.

Het betreft 2 Natura 2000 gebieden in de Peel: de Deurnsche Peel en Mariapeel (nr 139) en Grootte Peel (nr 140). 97% van het grondoppervlak is in eigendom van het Rijk. Zie Bijlage 1 voor de instandhoudingsdoelstellingen.

Eén of twee beheerplannen ?

De beslissing of er 1 of 2 documenten worden gemaakt wordt later in het proces genomen. In deze opdracht wordt gesproken van

Beheerplan Peelgebieden.

Daaronder wordt verstaan:

- Het concept-beheerplan Natura 2000 voor de Deurnsche Peel en Mariapeel *en*
- Het concept-beheerplan Natura 2000 voor de Grootte Peel.

*Herstel van de natuur in de Mariapeel:
door vernatting sterven de berken maar er komen veenmassen voor terug*

Het Beheerplan Peelgebieden is naar verwachting het eerste beheerplan dat door DLG wordt opgeleverd en vervult daarmee een voorbeeldfunctie voor de overige beheerplannen. DLG heeft opdracht gekregen om samen met Staatsbosbeheer voor 41 Natura 2000 gebieden een beheerplan op te stellen. Algemeen doel en leeswijzer voorliggend document:

- Verbintenis opdrachtgever en opdrachtnemer;
- Het is het document waarop de opdrachtgever en opdrachtnemer de voortgang kunnen bewaken en kunnen bijsturen.
- Hoofdstuk 2 geeft een korte uiteenzetting van de grote uitdaging van het beheerplanproces en geeft het doel en de ambitie van het beheerplan weer. Hoofdstuk 3 beschrijft het resultaat waarbij Hoofdstuk 4 en volgende weergeven welke voorwaarden, kosten, organisatievorm en risico's eraan verbonden zijn om te komen tot een beheerplan voor de Mariapeel/Deurnsche Peel en Grootte Peel.

¹ GGOR = Gewenst grondwater- en oppervlaktewaterregime.

2 Probleemstelling / doelstelling

2.1 Problematiek bij het maken van het Beheerplan Peelgebieden

De milieuoedities in de Peel zijn nu zodanig - en zullen de komende beheerplanperiode ook niet belangrijk wijzigen - dat de uitbreidingsdoelstellingen uit de aanwijzingsbesluiten *niet geheel* binnen de eerste beheerplanperiode van 6 jaar gehaald kunnen worden. In het Beheerplan Peelgebieden zal een groot aantal keuzes gemaakt moeten worden om tot een haalbaar en betaalbaar plan te komen. Er komt immers in principe geen extra geld beschikbaar voor Natura 2000. Hieronder worden de problemen met betrekking tot proces en inhoud toegelicht.

Procesmatig

- 1 Krappe tijdsplanning
- 2 De ingewikkelde organisatie, de bestuurlijke setting en belangengroeperingen
- 3 De nieuwheid van de wettelijke planvorm "Natura 2000-beheerplan" en daarmee het pionierskarakter van dit beheerplan.

Inhoudelijk

- 4 Interimtoetsingskader Ammoniak;
- 5 Afstemming met meerdere beleidsthema's waarvoor het beleid op dit moment nog in beweging is én waarover de beide provincies het nog niet geheel eens zijn; met name water (GGOR, Kaderrichtlijn Water);

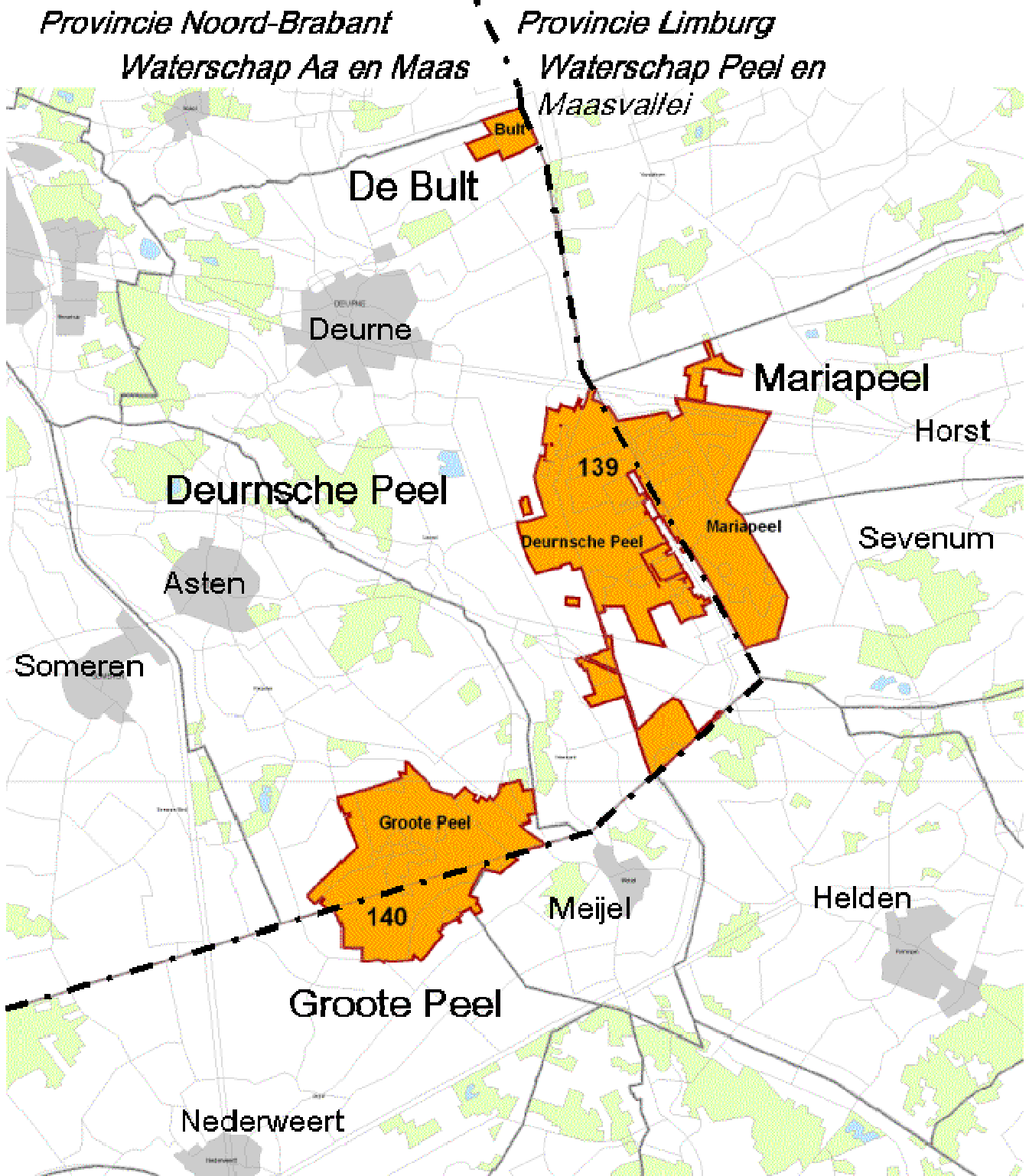
Ad 1.

De planning is zeer krap, op 1 januari 2008 moet het Beheerplan Peelgebieden in concept gereed zijn. Deze planning komt voort uit het principe-akkoord van 16 november 2006 LNV/IPD/VNG met LTO Nederland over het toetsingskader ammoniak Natura 2000. Het Beheerplan Peelgebieden dient als voorbeeld voor de overige Natura 2000 gebieden met een ammoniakproblematiek.

Oorspronkelijk was de toezegging van de Minister van LNV dat het beheerplan in september 2007 in concept gereed zou zijn. Omdat de inspraakreacties nog niet verwerkt zijn en het definitieve aanwijzingsbesluit nog niet is genomen, is de opleverdatum verschoven. Er kunnen immers nog wijzigingen optreden tussen ontwerp- en definitief besluit met consequenties voor begrenzing en instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden.

Betrokken partijen hebben laten weten begrip te hebben voor dit uitstel.

Het Beheerplan Peelgebieden wordt pas na publicatie van het definitieve aanwijzingsbesluit opgeleverd.

De gekleurde gebieden De Bult, Mariapeel, Deurnsche Peel en Grootte Peel vormen samen de Natura 2000 Peelgebieden.

Ad 2

De 2 Natura 2000-gebieden liggen op grondgebied van 4 gemeenten, in de beheergebieden van 2 waterschappen en in 2 provincies. In het Noord-Brabantse deel is er een Reconstructiecommissie De Peel en de (voormalige) landinrichtingscommissie Peelvenen. De 2 Natura 2000 gebieden liggen binnen de lopende landinrichting Peelvenen².

In Limburg zijn vanaf 1 januari 2007 onder de noemer van 'Platteland in Uitvoering' gebiedscommissies gevormd waarvan Horst a/d Maas-Sevenum, Nederweert en Helden relevant zijn voor dit project.

De provincies Noord-Brabant en Limburg zijn om diverse redenen een belangrijke actor:

- zij zijn de belangrijkste vergunningverleners;
- zij zijn verantwoordelijk voor het regionale water-, ammoniak-, natuur- en planologisch beleid;
- daarnaast hebben de provincies voor andere Natura 2000-beheerplannen zelf het voortouw. Het provinciale en het DLG planvormingsproces en de communicatie worden zoveel mogelijk afgestemd en getracht wordt elkaar te helpen, kennis uit te wisselen, stimuleren etc.

Staatsbosbeheer is beheerder voor een groot deel van het Nationaal Park De Grootte Peel en de Deurnsche en Mariapeel. Belangrijke belangengroepen zijn verder Werkgroep Behoud de Peel, LLTB, ZLTD en de recreatieondernemers.

Ad 3

Het huidige beheerplan voor het Nationaal Park Grootte Peel voldoet niet volledig aan de vereisten van een beheerplan, zoals voorgeschreven in de Natuurbeschermingswet 1998. Daarom dient ook voor dit gebied een Natura 2000 beheerplan conform de eisen van de Natuurbeschermingswet 1998 te worden opgesteld.

Een beheerplan Natura 2000 is een gebiedsplan, waarin de realisatie en het behoud van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) centraal staan. Deze doelstellingen zijn geformuleerd in termen van soorten en habitattypen, en zijn momenteel door het Ministerie van LNV opgesteld waarna ze definitief worden vastgesteld in aanwijzingsbesluiten.

Vanwege onder meer de milieuraanvoorwaarden voor de IHD's heeft het beheerplan raakvlakken met rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. De realisatie van de in het Beheerplan Peelgebieden opgenomen doelen wordt mogelijk gemaakt door het Limburgse pMJ³, het Brabantse PMJP, de reconstructieplannen en het landinrichtingsplan Herinrichting Peelvenen. Ook diverse maatregelen die andere partijen zullen uitvoeren zoals het GGOR-maatregelenpakket van de waterschappen dragen bij aan de realisatie van deze doelen.

Natuurbeschermingswet 1998: bevoegde gezagen

Het Beheerplan Peelgebieden wordt gebaseerd op Europese regelgeving welke een nationale verankering heeft in de Natuurbeschermingswet 1998. De rol(scheiding) van de bevoegde gezagen (LNV, provincies en gemeenten) kan voor het beheerplan anders zijn dan voor vergunningverlening op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. Het opstellen van de beheerplannen kan belangrijke consequenties hebben voor de vergunningverlening.

Bevoegd gezag vergunningverlening

De bevoegde gezagen voor de vergunningverlening op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 met betrekking tot de Peelgebieden zijn het Ministerie van LNV en de provincies Noord-Brabant en Limburg.

Of het ministerie of een van de provincies bevoegd gezag is, is afhankelijk van de activiteit waarvoor vergunning wordt gevraagd. Als regel is een provincie bevoegd gezag, bij uitzondering het ministerie. In het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 staat voor welke activiteiten de minister de vergunning verleent.

De Natuurbeschermingswet 1998 (artikel 2, lid 1) bepaalt dat die provincie bevoegd gezag is waar het betreffende Natura 2000-gebied "geheel of grotendeels" is gelegen. Dus als een Natura 2000-gebied in twee provincies ligt is bevoegd gezag de provincie waar het grootste deel van het gebied ligt.

Er ligt een wetsontwerp bij de Tweede Kamer waarin daarop een uitzondering wordt gemaakt voor het geval een aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvan de gevolgen hoofdzakelijk binnen de grenzen van één provincie blijven: dan is die provincie bevoegd. Gesteld dus dat de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag is, maar een activiteit heeft hoofdzakelijk gevolgen voor het Limburgse deel, dan is Limburg bevoegd gezag. Na invoering van artikel 2a kunnen dus twee provincies bevoegd gezag zijn.

² Landinrichtingsplan Herinrichting Peelvenen, onderdeel Deurnsche Peel – Mariapeel 'Het onverenigbare verenigd' is eind 2005 vastgesteld.

³ pMJ³ en PMJP: Provinciaal Meerjarenprogramma Plattelandsontwikkeling 2007-2013.

Voor de Peelgebieden betekent dat het volgende:

Het grootste deel van de Grootte Peel ligt in Noord-Brabant, dus is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag op grond van artikel 2, eerste lid van de Natuurbeschermingswet. Na invoering van artikel 2a zal dat Limburg zijn voor die gevallen waarin de gevolgen hoofdzakelijk beperkt blijven tot het Limburgse deel. Het grootste deel van de Deurnsche Peel/Mariapeel ligt in Noord-Brabant, dus is de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag op grond van artikel 2, eerste lid van de Natuurbeschermingswet. Na invoering van artikel 2a zal dat Limburg zijn voor die gevallen waarin de gevolgen hoofdzakelijk beperkt blijven tot het Limburgse deel.

Voor de Deurnsche Peel/Mariapeel is het verhaal echter tijdelijk ingewikkelder.

De Deurnsche Peel/Mariapeel is namelijk als één gebied aangemeld op grond van de Habitatrictlijn en zal te zijner tijd één Natura 2000-gebied vormen. Zo ver is het echter nog niet omdat er nog geen definitieve aanwijzing is. De Raad van State heeft bepaald dat het vergunningenstelsel van de Natuurbeschermingswet 1998 niet geldt voor nog niet aangewezen Habitatrictlijngebieden. Het gebied is echter al aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en het is ook aangewezen als staats- en/of natuurmonument. Echter, die aanwijzingen zijn voor de Deurnsche Peel en Mariapeel apart gedaan. De consequentie daarvan is dat de provincie Limburg bevoegd gezag is voor de Mariapeel totdat het gebied Deurnsche Peel/Mariapeel als geheel als Natura 2000-gebied is aangewezen.

Een tweede tijdelijke complicatie, die zowel voor een klein deel van de Grootte Peel als voor de Deurnsche Peel/Mariapeel zou kunnen gelden, doet zich voor als er een stuk grond onder de aanmelding/voorgenomen aanwijzing als Habitatrictlijngebied valt, en voor dat stuk geen eerdere aanwijzing op grond van de Vogelrichtlijn of een aanwijzing als beschermd of staatsnatuurmonument geldt. Voor dat deel kan in de periode tot de aanwijzing immers niet "teruggevallen" worden op zo'n eerdere aanwijzing en dat betekent dat de Habitatrictlijn voor dat stuk rechtstreeks moet worden toegepast. Bevoegd gezag in die situatie kan een gemeente zijn, maar ook een waterschap of ander bestuursorgaan, afhankelijk van de activiteit waar het om gaat. Toetsing van een activiteit vindt dan bijvoorbeeld in een Wet milieubeheer (Wm) vergunning plaats.

Bevoegd gezag voor vaststelling Natura 2000 Beheerplan

Het Beheerplan Peelgebieden wordt voor het gebied dat in rijkseigendom is (97%) vastgesteld door de Minister van LNV. Voor het grondgebied dat in particuliere handen is (de overige 3%) wordt het beheerplan vastgesteld door respectievelijk Provincie Noord-Brabant en Provincie Limburg.

In de praktijk zal het erop neerkomen dat het Beheerplan Peelgebieden in zijn geheel, voor beide Natura 2000 gebieden, door LNV en beide provincies formeel wordt vastgesteld in een procedure Algemene Wet Bestuursrecht.

Ad 4.

Het Interim Toetsingskader Ammoniak van 1 juni 2007 geldt totdat het Beheerplan Peelgebieden is vastgesteld. Op basis van het Interim Toetsingskader kunnen vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 verleend worden. Dit geldt niet wanneer de Raad van State in (te verwachten) beroepszaken tot de conclusie komt dat het kader onvoldoende het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen Natura bewerkstelligt en dat het daarom geen geschikt kader vormt om de besluitvorming voor de Natuurbeschermingswetvergunningen op te baseren.

Bestuurlijk is afgesproken het Interim Toetsingskader als uitgangspunt te nemen bij het opstellen van het Beheerplan Peelgebieden.

Ammoniakdepositie zorgt voor verrijking en verzuring van schrale natuurgebieden. Ammoniak wordt onder meer geproduceerd door de agrarische sector. In het kader van de reconstructie zijn plannen gemaakt om deze depositie te verminderen door onder andere verplaatsing van agrarische bedrijven. Vraag is in hoeverre de huidige en toekomstige depositie de instandhoudingsdoelstellingen belemmert en er nog vrije ruimte is voor groei van individuele bedrijven.

Ad 5.

Naast de ammoniakproblematiek vormt vooral verdroging een probleem.

De provincies Limburg en Noord-Brabant zitten nog niet geheel op een lijn voor wat betreft de vergunningverlening drainage en beregening. Het grondwaterbeschermingsbeleid is evenmin gelijk. In het kader van het beheerplan zullen hierover afspraken gemaakt worden.

2.2 Doelstelling van het Beheerplan Natura 2000 voor de Peelgebieden

Doel van Natura 2000 is de achteruitgang van biodiversiteit in de Europese Unie een halt toe te roepen. De Peelgebieden maken deel uit van het Natura 2000 netwerk. Er zijn gebiedsspecifieke

instandhoudingsdoelstellingen (IHD's zie tabel I en bijlage I) geformuleerd in de (concept)aanwijzingsbesluiten voor de Deurnsche en Mariapeel en de Grootte Peel. De verwachting is dat deze IHD's nagenoeg niet wijzigen bij de definitieve aanwijzing. De IHD's worden voor de Natura-2000 gebieden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dat wil zeggen dat het Beheerplan Peelgebieden:

- de resultaten die bereikt dienen te worden om het behoud of het herstel van deze natuurlijke habitats en soorten mogelijk te maken beschrijft;
- een overzicht geeft op hoofdlijnen van de instandhoudingsmaatregelen en hun kosten die in de planperiode genomen moeten worden om de beoogde resultaten te behalen;
- ingaat op bestaand gebruik en inzicht geeft hoe met externe werking omgegaan moet worden;
- Inzicht geeft over de maatregelen in de eerste beheerplanperiode en daarna;
- Een monitoringsplan bevat.

Het opstellen van het beheerplan is een proces, waarin landelijk vastgesteld beleid wordt vertaald en operationeel moet worden uitgewerkt op gebiedsniveau, in concrete gebiedsplannen en in samenspraak met belanghebbenden.

De doelstelling van het proces is:

- het creëren van draagvlak voor de inhoud van het beheerplan bij de betrokkenen in het gebied,
- inzicht krijgen in en zo mogelijk verkleining van kennislacunes, onzekerheden en mogelijke negatieve gevolgen van maatregelen en
- het zorgdragen voor de informatie die nodig is voor toetsing van het beheerplan aan de Natuurbeschermingswet 1998.

Ambitie

De ambitie voor het Beheerplan Peelgebieden is als volgt geformuleerd:

- 1 Inzicht verschaffen in bestaand gebruik in/rondom de Peelgebieden en eventuele knelpunten hierin in relatie tot de IHD's.
- 2 Inzicht verschaffen aan bevoegde gezagen en aan (potentiële) gebruikers over wanneer wel en wanneer geen vergunning nodig is op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. Onderscheid wordt gemaakt in activiteiten die niet vergunningplichtig zijn (voortzetting van bestaand gebruik en ruimte voor ontwikkeling) en activiteiten die wel vergunningplichtig zijn. Onder de laatste categorie vallen activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen. Al naar gelang de aard van de activiteit zal een verstorings-/verslechteringstoets of een passende beoordeling gemaakt moeten worden. Hierover kan in het beheerplan duidelijkheid worden gegeven.
- 3 De noodzaak om tot een passende beoordeling van activiteiten te komen voorafgaand aan besluitvorming over vergunningverlening moet beperkt zijn tot enkele gevallen per jaar. In alle andere gevallen moet duidelijk zijn of er geen vergunning nodig is of dat er geen vergunning verleend zal kunnen worden.
- 4 Die duidelijkheid over de noodzaak wel of geen vergunning moet geboden worden voor het begrensde gebied/habitat zelf maar ook voor die activiteiten die een effect kunnen hebben op het begrensde gebied/habitat die in de omgeving daarvan plaatsvinden of gaan plaatsvinden.

3 Resultaten

De opdracht luidt als volgt:

Stel voor de Natura 2000-Peelgebieden het wettelijk vereiste beheerplan op uitgaande van de ontwerp-aanwijzingsbesluiten en daarin bepaalde instandhoudingsdoelstellingen; doe dit overeenkomstig het Europees, Rijks- en provinciaal beleid voor Natura 2000 en in open overleg met alle relevante betrokkenen; en zorg ervoor dat het bevoegd gezag (meervoud) het beheerplan op inhoudelijk en bestuurlijk verantwoorde wijze binnen 3 jaar na definitieve aanwijzing kan goedkeuren.

Het **resultaat** van de opdracht is een aan de opdrachtgever aangeboden concept-beheerplan *Deurnsche Peel en Mariapeel en Grootte Peel*, dat voldoet aan de inhoudelijke en procesmatige eisen die het bevoegd gezag daaraan stelt en dat voldoet aan de eisen die de Natuurbeschermingswet 1998 stelt.

4 Randvoorwaarden en afbakening

Randvoorwaarden

- De door LNV opgestelde 'Handreiking beheerplannen' met daarin de inhoudelijke en procedurele voorwaarden zal worden gehanteerd. DLG draagt er zorg voor dat het beheerplan wordt opgesteld na overleg met eigenaren, beheerders, gebruikers en andere belanghebbenden en met besturen van waterschappen, gemeenten en provincies zoals vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.
- Het concept-beheerplan voor de Peelgebieden moet volgens de afspraak met voormalig minister van LNV, de heer Veerman, klaar zijn op 1 september 2007. Hierbij wordt de aantekening geplaatst dat het beheerplan pas in procedure gebracht kan worden nadat het aanwijzingsbesluit definitief is. Naar verwachting gebeurt dat op zijn vroegst in januari 2008. In deze opdracht wordt afgesproken dat het beheerplan in concept wordt aangeleverd zodra de aanwijzingsbesluiten voor de Peelgebieden definitief zijn gemaakt.
- Door LNV worden voldoende uren en budget beschikbaar gesteld aan DLG.
- Staatsbosbeheer brengt de ecologische en beheerkennis in.
- Eventuele geschilpunten tussen de bevoegde gezagen worden besproken in de Stuurgroep, vergezeld van een advies. LNV-Directie Regionale Zaken Regio Zuid neemt gehoord de Stuurgroep uiteindelijk een besluit.
- De landelijke Regiegroep en het Steunpunt Natura verschaffen tijdig duidelijkheid over het begrippenkader Natura 2000 en Natuurbeschermingswet 1998.
- Bij specifieke inhoudelijke onderzoekspunten zal vanwege de objectiviteit een onafhankelijk adviesbureau worden ingeschakeld.
- In deze projectopdracht wordt uitgegaan van de afspraken die staan in de landelijke offerte aan LNV. Wanneer deze offerte wordt aangepast naar aanleiding van andere afspraken tussen LNV, provincies en andere departementen, wordt deze projectopdracht aangepast.

Afbakening

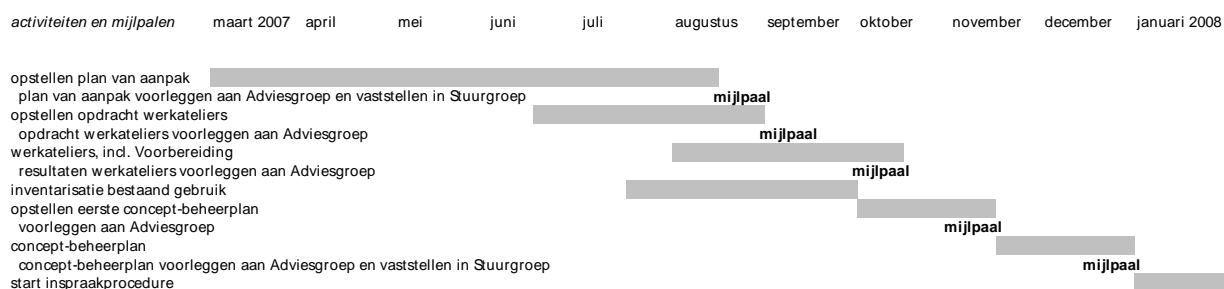
In Bijlage 2 staan de werkzaamheden opgesomd zoals DLG deze aan het Ministerie van LNV heeft geoffreerd. Zaken die DLG in het kader van deze (huidige) opdracht niet oppakt, uitvoert of de verantwoording ervan overneemt, zijn:

- Het proces van beantwoorden van zienswijzen/inspraakreacties; dit ligt bij het Ministerie van LNV. Wanneer voor het opstellen van het concept-beheerplan een antwoord op een zienswijze noodzakelijk is, wordt dit door DLG teruggelegd bij opdrachtgever. De opdrachtgever (LNV-DRZ) beslist of het tijdpad van het project aangepast wordt; geeft de inhoudelijke richting aan en neemt daarvoor de verantwoordelijkheid op zich.
- De realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen hangt sterk af van de milieuocondities. DLG en andere partijen die betrokken zijn bij het opstellen van het beheerplan gaan geen zaken behandelen die buiten hun macht liggen, zoals terugdringing van de luchtvervuiling of wijzigingen in het mestbeleid. Deze zaken moeten op landelijk niveau worden opgelost, bijvoorbeeld door de Regiegroep. Generiek beleid is van essentieel belang, maar strekt zich uit tot voorbij de reikwijdte van dit beheerplan. In het beheerplan wordt de nadruk gelegd op specifieke haalbare en betaalbare maatregelen.
- In het beheerplan worden geen maatregelen genoemd ter voorkoming/bestrijding van de effecten van activiteiten verricht door buurlanden.
- Op het beheerplan zelf wordt vooralsnog geen passende beoordeling of een plan-milieu-effectrapportage uitgevoerd.
- Externe communicatie: LNV-DRZ is verantwoordelijk voor de externe communicatie rond het Beheerplan Peelgebieden, gehoord de Adviesgroep.
- De inspraakprocedure van het beheerplan. DLG levert "enkel" het beheerplan waarmee de inspraakprocedure kan worden gestart, en ondersteunt daarnaast het bevoegde gezag bij de behandeling van ingediende zienswijzen.

5 Tijd, geld, kwaliteit, informatie en organisatie

5.1 Tijd

Globale planning:

5.2 Geld

uren

De inzet van de DLG medewerkers wordt geregeld in het projectcontract 'Beheerplannen Natura 2000 Regio Zuid'. De kosten voor de inzet van DLG-personeel is daarmee gedekt.

Er worden via dit contract geen kosten geraamd voor de inzet van medewerkers van overige partijen en en belangenorganisaties. Staatsbosbeheer Regio Zuid en de provincies Noord-Brabant en Limburg hebben naast hun reguliere inzet voor de Peelgebieden / betrokken beleidsvelden extra capaciteit vrijgemaakt voor het opstellen van het Beheerplan Peelgebieden.

overige kosten

Voor de Peelgebieden zijn in augustus 2007 de volgende additionele kosten voorzien (in euro):

• Zaalhuur etc.	2.000
• Drukkosten (plan en kaarten)	3.000
• Voorlichting	2.000
• Inhuur (ammoniak)deskundige / jurist / Nb-wet adviseur/voorzitter Adviesgroep	30.000
• Alterra onderzoek Ammoniak	20.000 (schatting, offerte nog niet geleverd)
• Onvoorzien 15%	8.550
Totaal (excl BTW):	65.550
Totaal (incl 19% BTW):	78.005

Dit bedrag wordt door DLG aan de LNV-Directie Natuur gevraagd ter beschikking te stellen.

5.3 Kwaliteit

De kwaliteit van de inhoud van het beheerplan en het nastreven van voldoende draagvlak voor het beheerplan wordt gewaarborgd door de gekozen organisatiestructuur, waarin de verschillende belanghebbenden een plaats hebben als deelnemer in de stuurgroep, adviesgroep, het projectteam, het schrijfteam of als deelnemer aan een werkatelier.

Het project is sterk tijdgestuurd. Tussenprodukten worden voorgelegd aan de Adviesgroep. Wanneer de kwaliteit onvoldoende is, zullen de leden van de Adviesgroep vanuit hun belangengroepering een negatief advies afgeven.

Intern DLG wordt de kwaliteit geborgd door de inzet van mw K. Zwerver als adviseur Natuurbeschermingswet.

30 jaar geleden

Streekmanager dhr P. van der Tol biedt op 23 mei 2007 dhr S. Huys, onafhankelijk voorzitter van de Adviesgroep een exemplaar aan van weekblad Raverse van 25 november 1976.

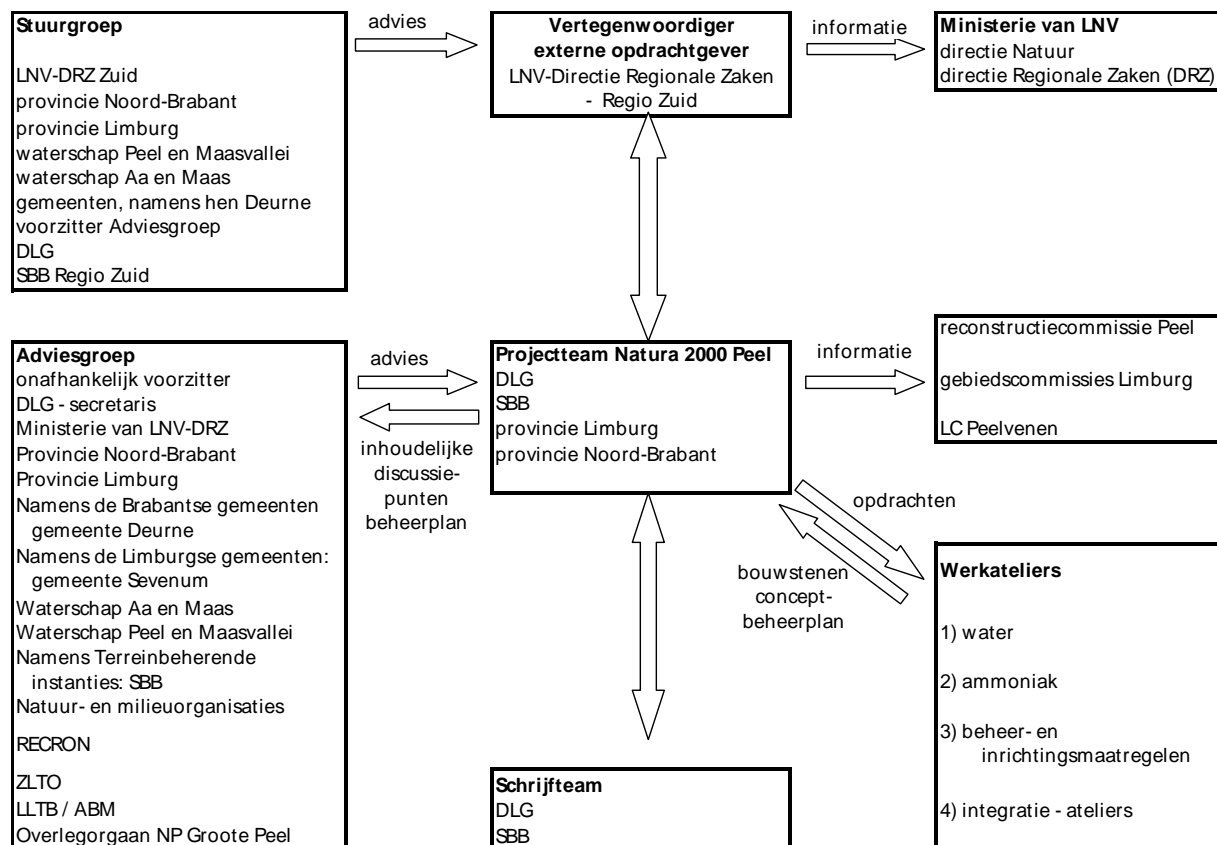
De Werkgroep Natuurbehoud en Milieubeheer Groot Deurne tekende 30 jaar geleden bezwaar aan tegen het verlenen van een verveningvergunning voor 266 hectare Peelgebied. Het zwartveen werd gebruikt als dekaarde voor de teelt van champignons. Citaten uit het artikel:

“Ontgronding zou de uitroeiing van diverse beschermde plantensoorten impliceren hetgeen in strijd zou zijn met artikel 22 van de Natuurbeschermingswet.” ...

“Men verwoest een rust- en stiltegebied met een speciaal karakter, dat zeldzame vogels en een unieke plantengemeenschap herbergt. Er wordt om economisch profijt een natuurmonument vernield, waardoor een verarming optreedt van ons huidig en toekomstig leefmilieu”

5.4 Organisatie

Organisatieschema Beheerplan Peelgebieden

Toelichting organisatieschema

Directie Regionale Zaken regio Zuid

Het aanspreekpunt voor het beheerplan voor wat betreft beleidsmatige en bestuurlijke knelpunten. Zorgt voor het bewaken van hetgeen in de aanwijzingsbesluiten staat en van bestuurlijke afspraken op rijksniveau. Neemt zitting in de Adviesgroep om beleidsmatige vragen te kunnen beantwoorden.

Gedeputeerden Staten

Gedeputeerde Staten (GS) van de provincies Limburg en Noord-Brabant waarin de Peelgebieden (deels) zijn gelegen, trachten overeenstemming te krijgen over bestuurlijk gevoelige keuzes. Uiteindelijk stellen GS het beheerplan als bevoegd gezag mede vast.

Stuurgroep

De stuurgroep adviseert de Minister van LNV, de Minister besluit. De heer Huys vervult als onafhankelijk voorzitter de schakel tussen Adviesgroep en Stuurgroep.

Stuurgroep Natura 2000 Peel

LNV-DRZ Zuid

LNV-DRZ Zuid

Provincie Limburg

Provincie Noord-Brabant

Waterschap Peel en Maasvallei

Waterschap Aa en Maas

Gemeenten, namens hen Deurne

Voorzitter Adviesgroep

Staatsbosbeheer Regio Zuid

DLG

DLG

Directeur dhr J. Gosse (voorzitter)

Vertegenwoordiger opdrachtgever voor DLG

dhr. A.L. de Kok

Gedeputeerde dhr G. Driessen

Gedeputeerde dhr. O. Hoes

Dijkgraaf dhr H. van Alderwegen

Dijkgraaf dhr L. Verheijen

Burgemeester dhr J. Daandels

Dhr J.S. Huys

Hoofd Ontwikkeling en Beheer, dhr H. Hekhuis,

vanaf 1 oktober 2007 directeur dhr H.J. Kievit

Hoofd Projecten dhr J. van Beek, vanaf 15 september 2007 accountmanager dhr J. van Rheenen

Projectleider mw J. Jonkers (secretaris)

Adviesgroep van belanghebbenden

De adviesgroep adviseert het projectteam. Na voorbereiding in het projectteam reikt de projectleider de beslispunten LNV-DRZ Regio Zuid aan.

Adviesgroep Beheerplan Peelgebieden Natura 2000

onafhankelijk voorzitter

secretaris

Namens terreinbeherende instanties: Staatsbosbeheer

Namens natuur- en milieuorganisaties:

Provincie Noord-Brabant

Provincie Limburg

Ministerie van LNV

Namens de Brabantse gemeenten Asten, Deurne en

Someren: gemeente Deurne

Namens de Limburgse gemeenten: gemeente Sevenum

RECRON

ZLTO

ZLTO

LLTB

ABM⁴ / LLTB

Waterschap Aa en Maas

Waterschap Peel en Maasvallei

Namens het Nationaal Park De Grootte Peel

J.S. Huys

M.G.M. Schraven

A. van der Zee

L. Wijlaars en

C.T. Bartels

mw T. Laarhoven

T. Castenmiller

S. Sibbing

Wethouder dhr Kerkers

Wethouder dhr. H. Dinghs

p.m.

W.A. Verhees

J. van der Zwaan

H. Kager

J. Glassens

J.H. Keijzers

p.m.

J. Pouw

BMF, IVN en LMF en Werkgroep Behoud de Peel te leveren worden uitgenodigd hun inbreng via de heren Bartels en Wijlaars in te brengen. Overige belanghebbenden zoals NVV⁵, lokale ondernemers in de recreatie en/of landbouw worden uitgenodigd voor een openbare bijeenkomst in najaar 2007.

Reconstructiecommissies en gebiedscommissies worden *geïnformeerd*. Hierbij wordt aangesloten bij hun eigen vergadercircuits.

⁴ LLTB / ABM: Limburgse Land- TuinbouwBond / Agrarische Belangengroep Mariapeel

⁵ Nederlandse Vakbond Varkenshouders

Naam document: Plan van aanpak Beheerplan Peelgebieden Natura 2000 Fase: definitie

Naam auteur: J. Jonkers, DLG

Projectleider DLG

- Zit het projectteam voor en is verantwoordelijk voor het tot stand komen van het concept-beheerplan.
- Bewaakt de voortgang en beslismomenten.

Projectteam

Het projectteam geeft leiding aan en coördineert het totale proces rond de totstandkoming van het beheerplan. DLG leidt het gebiedsproces. Staatsbosbeheer verzorgt de inhoudelijke inbreng voor met name de ecologische aspecten.

Provincie Noord-Brabant en Limburg verzorgen de inbreng over natuurtypen en de bestuurlijke en beleidsmatige aspecten van ammoniak, water, geur en recreatie.

Het projectteam zet opdrachten uit bij Werkateliers.

Projectteam Natura 2000 Peel

DLG - projectleider (vz)	Jacqueline Jonkers (vz)
- schrijver/planvormer	Hester Berns
- adviseur Peelvenen	Martijn Schraven
Staatsbosbeheer	Jac Hendriks
Provincie Noord-Brabant	Ewoud van den Berg / Edwin Wieman
Provincie Limburg	Guido Verschoor / Leon Janssen

Schrijfteam Natura 2000 Peel

DLG - projectleider	Jacqueline Jonkers
- schrijver/planvormer	Hester Berns
- adviseur Peelvenen	Martijn Schraven
- ecooloog	Hans Weinreich
- hydroloog	Ton Geensen
Staatsbosbeheer	Jac Hendriks
- ecooloog	Michel Nieuwelink

Overige medewerkers DLG

projectsecretariaat	Stefanie van Wijk
communicatie	Eefje Rolsma, Ine van Gompel
landbouwexpert / ammoniakexpert	Marco van Lier
adviseur Natuurbeschermingswet 1998	Karen Zwerver
GIS, modellering en vormgeving	Wilbert Huijgens, Ilse van 't Verlaat, Frank Arnoldussen, Henk van de Wouw

Thematische werkateliers

Vanwege de complexe problematiek is ervoor gekozen een onderwerp in een thematisch werkatelier op gebiedsniveau uit te werken. De inhoudelijk deskundigen van DLG/Staatsbosbeheer zorgen voor de voorbereiding, in nauwe samenwerking met provincies en waterschappen. In de werkateliers vinden geen (beleidsmatige) discussies plaats maar worden op basis van feiten bouwstenen gemaakt voor het Beheerplan Peelgebieden. Het projectteam legt (delen van) het concept-beheerplan voor aan de Adviesgroep. De kennis die is opgebouwd bij het landinrichtingsproject Peelvenen wordt ten volle benut. Daar de doorlooptijd zeer krap bemeten is worden de activiteiten zoveel mogelijk parallel uitgevoerd.

Voor de volgende thema's worden werkateliers georganiseerd:

Werkatelier	Trekker
1. ammoniak	Martijn Schraven, DLG
2. water	Martijn Schraven, DLG
3. beheer- en inrichtingsmaatregelen	Jac Hendriks, Staatsbosbeheer
4. integratie atelier	Jac Hendriks, Staatsbosbeheer

Interne opdrachtlijn DLG

De landelijk accountmanager DLG heeft de opdracht aangenomen van de Directie Natuur (zogenoeten B-opdracht). Krachtens het managementcontract tussen DLG-centraal en de Regio Zuid is de opdrachtgeversrol gedelegeerd aan het hoofd projecten. Opdrachtnemer is het teamhoofd van het inrichtingsteam Brabant-Zuid welke de uitvoering heeft gedelegeerd aan de projectleider.

Opdrachtgevers en opdrachtnemers	
<i>Extern opdrachtgever</i> regionaal aanspreekpunt vanuit opdrachtgever:	Ministerie van LNV, Directie Natuur, J. de Groot Ministerie van LNV, Dienst Regionale Zaken, Regio Zuid, A. L. de Kok
<i>Intern DLG</i> opdrachtgever (intern DLG) gedelegeerd opdrachtgever opdrachtnemer gedelegeerd opdrachtnemer	T.F. de Boer, landelijk accountmanager J.G. van Beek, hoofd projecten Regio Zuid E.J.W. Dijkman, teamhoofd Inrichting Brabant Zuid J. Jonkers, projectleider DLG
<i>Intern Staatsbosbeheer Regio Zuid*)</i> opdrachtgever opdrachtnemer	H.J. Hekhuis, hoofd ontwikkeling en beheer J.L.J. Hendriks

*) DLG en Staatsbosbeheer hebben afgesproken dat het werk in een samenwerking van beide diensten wordt uitgevoerd. Staatsbosbeheer is daarom mede opdrachtnemer. In grote lijnen is de verdeling als volgt: DLG richt zich op de procesrol, Staatsbosbeheer op de inhoudelijke kant. In een afzonderlijke samenwerkingsovereenkomst tussen de Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer zullen de rollen, taken, verplichtingen en verwachtingen worden vastgelegd.

5.5 Informatie

De projectorganisatie vormt de basis voor onderstaande informatiematrix. De matrix beschrijft de wijze waarop de verschillende organisatieonderdelen worden geïnformeerd.

Tabel 5.5 Informatie-Organisatiematrix:

Wie Welke Informatie	LNV Directie Natuur via DLG Centraal	LNV DRZ Zuid	Stuurgroep	Advies- groep	Project- team	Schrijfteam en overige medewerkers DLG en SBB	Team hoofd	Projectleider
Plan van aanpak / intern projectcontract	☺	☺	👍	👍	👍	♣	☺	✍
Opdracht werkateliers				👍	☺	✍♣		✍
Bouwstenen beheerplan				👍	👍	✍		✍👍
Concept-beheerplan Peelgebieden	☺	☺	☺👍👍	👍	👍	✍	♣	✍👍
Interne voortgangs- rapportages DLG	☺	♣					☺👍 👍	✍
Evaluatie en décharge	☺	☺	☺	👍	👍	✍	👍☺	✍👍

- ☺ = instemmen (eind besluit)
- 👍 = goedkeuren (t.b.v. eind besluit)
- 👍 = beoordelen (t.b.v. goedkeuren)
- ♣ = ter kennisname
- ✍ = opstellen / uitvoeren / adviseren

Overleg en rapportages

Verslaglegging vindt schriftelijk plaats met een actiepunten en besluitenlijst. Voor deelnemers en doel overleggen zie paragraaf 5.4, organisatie.

<i>overleg</i>	<i>frequentie</i>
DLG centraal / Directie Natuur / projectleider	zoveel als nodig
Stuurgroep	2 à 3 maal
Adviesgroep	maandelijks
Projectteam	maandelijks
Projectleider DLG-SBB	wekelijks
Projectleider DLG-planvormer	wekelijks

6. Risico-analyse

Bij de uitvoering van dit project moet rekening worden gehouden met de volgende risico's:

- a Geen of gering draagvlak bij en/of geen deelname van externe partijen aan proces van opstellen beheerplan; dreiging van zwaarwegende bezwaren in formele eindprocedure.
Reactie: DLG spant zich in om draagvlak te bereiken, bijvoorbeeld door extra inzet van communicatie met de streek of het faseren van benodigde maatregelen in het kader van het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen. Ook door al in 2007 voldoende aandacht aan de communicatie te besteden wil DLG dit risico beperken. DLG voert het planproces open en transparant uit, zodat ook indien de weerstand groot blijft, het bevoegd gezag de vaststellingsprocedure formeel goed kan uitvoeren. Uitgangspunt blijft echter onder alle omstandigheden de beleidsinzet van LNV, die is gericht op realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen.
- b Het Beheerplan Peelgebieden wordt door meerdere bevoegde gezagen vastgesteld. Er is kans dat zij onderling van opvatting verschillen.
Reactie: DLG stelt zich tot taak om alle bevoegde gezagen op één lijn te krijgen, in nauwe samenwerking met DRZ. Indien dit niet lukt zal DLG tijdig in overleg treden met de externe opdrachtgever. DLG zal de opdrachtgever ondersteunen bij het bewerkstelligen van een oplossing.
- c Het uitvoeren van een passende beoordeling of plan-mer behoort niet tot de opdracht. Dit houdt een risico voor het vervolg van de procedure: bij het opnemen van activiteiten in het beheerplan met significant negatieve effecten is een passende beoordeling of plan-mer noodzakelijk, en is het concept-beheerplan derhalve niet gereed voor de inspraakprocedure en wordt de planning niet gehaald.
Reactie DLG: Wanneer er, na uitvoerig overleg met de bevoegde gezagen, voor gekozen wordt maatregelen met significant negatieve effecten op te nemen treedt DLG in overleg met de opdrachtgever.
- d Aanwijzingsbesluit wordt later vastgesteld dan januari 2008.
Reactie: Wanneer dit optreedt verandert de opdracht van tijdgestuurd naar een andere sturing (bijvoorbeeld gericht op kwalitatief best mogelijk product, product met grootst mogelijk draagvlak). In dat geval treedt DLG in overleg met de opdrachtgever.
- e Ammoniak: er bestaat een reële kans dat tijdens het opstellen van het beheerplan jurisprudentie beschikbaar komt waaruit blijkt dat het interim toetsingskader niet gebruikt mag/kan worden. Gevolg zal onder andere extra overleg met de belangengroeperingen zijn, waardoor het tijdpad niet gehaald wordt.
Reactie: idem c.
- f Het project is sterk tijdgestuurd met een gevaar voor kwaliteitsverlies.
Reactie: door de inzet van Adviesgroep, werkateliers en inhuur van experts wordt getracht dit risico te minimaliseren.

Overzicht en rangorde

- * lange reactietijd beschikbaar is 1; korte reactietijd is 5
 ** geringe kans is 1; grote kans is 5
 *** geringe schade is 1; grote schade is 5

risicogebeurtenis	beschikbare reactietijd *	kans **	schade bij optreden ***	factor (kans x schade)	rangorde
a	2	5	4	20	2 ^e
b	2	3	5	15	3 ^e
c	3	2	4	8	5 ^e
d	4	3	3	9	4 ^e
e	4	5	5	25	1 ^e
f	3	2	4	8	5 ^e

7. Evaluatie en décharge

In oktober 2007 wordt de uitvoering van de opdracht van LNV voor de beheerplannen Natura 2000 (waaronder de Peelgebieden) tot dat moment geëvalueerd door DLG en Staatsbosbeheer en met deelname van LNV (DN en DRZ).

De projectleider Beheerplan Peelgebieden vraagt daaraan voorafgaand input van de beide provincies.

De evaluatie kan leiden tot aanpassing van dit plan van aanpak. Punten die aan de orde komen zijn:

- a. Voortgang, kwantitatief en kwalitatief
- b. Verloop van het proces: hoe is het perspectief op beleidsrealisatie, zijn er knelpunten
- c. Synchronisatie met KRW
- d. Stand van zaken aanwijzingsbesluiten en consequenties voor beheerplannen
- e. Relaties met bevoegde gezagen
- f. Doorlooptijd van het gebiedsproces
- g. Draagvlak in en rond gebieden
- h. Beschikbaarheid benodigde (inhoudelijke) kennis
- i. Tijdsinzet en uitputting financiën; uitgangspunten voor vervolg in 2008 en verdere jaren

Opdrachtgever en -nemer herhalen in beginsel jaarlijks een dergelijke evaluatie.

Na afloop (planning: eind 2010 of eerste helft 2011) vindt er een evaluatie plaats, gevolgd door décharge.

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelstellingen

Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip "instandhouding" wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied "tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging".

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitattypen en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

		Deurnsche Peel & Mariapeel	Groote Peel
		139	140
Habitatrichtlijn: typen			
H7110 *	Actief hoogveen	x	
H7120	Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is	x	x
Habitatrichtlijn: soorten		nvt	nvt
Vogelrichtlijn			
Broedvogels			
A276	Roodborsttapuit	x	x
A004	Dodaars	x	x
A224	Nachtzwaluw	x	
A272	Blauwborst	x	x
A008	Geoorde fuut		x
A119	Porseleinhoen		x
Niet-broedvogels			
A039	Toendrarietgans	x	x
A041	Kolganis	x	x
A039	Taigarietgans		x
A127	Kraanvogel		x

Naam document: Plan van aanpak Beheerplan Peelgebieden Natura 2000 – Fase: definitie
 Naam auteur: J. Jonkers, DLG

Datum: 14-8-2007

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen Peelgebieden

Mariapeel en Deurnsche Peel

- **Habitatrichtlijn: habitattypen**

H7110 *Actief hoogveen

Doel/Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A).

Toelichting Het habitattypen actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A) is nu in eerste aanzet aanwezig, maar kan (verder) hersteld worden vanuit habitattypen H7120 herstellende hoogvenen. Herstel van het zeer bedreigde habitattypen is nodig. De Deurnsche - en Mariapeel leveren in Zuid-Nederland een zeer belangrijke bijdrage aan dit doel.

H7120 Aangetaast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Doel/Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitattypen H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A), is toegestaan.

Toelichting Er zijn goede mogelijkheden om een zodanige kwaliteitsverbetering van het habitattypen herstellende hoogvenen te bereiken, dat een deel kan overgaan in habitattypen H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A). De heidevegetaties en bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitattypen H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A), H4030 droge heiden en H9100 hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van herstellende hoogvenen.

- **Vogelrichtlijn: broedvogels**

A004 Dodaars

Doel/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 35 paren.

Toelichting De dodaars is een karakteristieke broedvogel van veengebieden met kleine waterpartijen en als zodanig een regelmatige broedvogel. Tellingen in 1990 en 1998 leverden 16 paren op. Voor de periode 1999- 2003 werd het aantal paren geschat op gemiddeld 33 paren. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Brabants-Limburgs grensgebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A224 Nachtzwaluw

Doel/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting Aangezien de nachtzwaluw meer een broedvogel is van drogere heidevelden is de soort schaars. Jaarlijks broeden enkele paren, met als maximum 7 in 1996. De soort verkeert landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding. Het gebied levert onvoldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie, maar draagt wel bij aan de draagkracht in de regio Brabants-Limburgs grensgebied ten behoeve van een regionale sleutelpopulatie.

A272 Blauwborst

Doel/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 350 paren.

Toelichting Van oudsher is de blauwborst een broedvogel in de Brabant - Limburgse hoogveengebieden met een dieptepunt in het aantal paren begin 80-er jaren, daarna zette een herstel in. Tellingen in 1990 en 1998 leverden respectievelijk 200 en 352 paren op. Daarmee lag in 1998 het aantal paren al ver boven het gewenste niveau voor een sleutelpopulatie. In de periode 1999-2003 wordt het aantal paren geschat op gemiddeld 350.

Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 120 paren.

Toelichting De roodborsttapuit is ongetwijfeld van oudsher een broedvogel voorkomend in lage aantallen. Met de achteruitgang van de broedpopulatie van het agrarisch cultuurlandschap trad ook in dit deel van Nederland een sterke toename op in natuurgebieden; met name heide- en hoogveengebieden. Tellingen in 1983, 1990 en 1998 leverden respectievelijk 10, 26 en 40 broedparen op. Voor de periode 1999-2003 wordt het aantal paren op gemiddeld 120 geschat. Rekolonisatie van het agrarisch gebied vanuit deze kernen heeft in Brabant en Limburg het belang van de natuurgebieden voor het voortbestaan van de roodborsttapuit overigens weer minder cruciaal gemaakt. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

- **Vogelrichtlijn: niet-broedvogels**

A039 Toendrarietgans

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen toendrarietganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaappleaats. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A041 Kolgans

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de kolgans o.a. een functie als slaappleaats.

Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

Groote Peel

- **Habitatrichtlijn: habitattypen**

H7120 Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Doe/Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Voor het habitatype herstellende hoogvenen worden al vele jaren herstelmaatregelen uitgevoerd. Verdere kwaliteitsverbetering is zeker mogelijk. Hoewel kwaliteitsverbetering van dit habitatype in principe gericht zou moeten zijn op omvorming tot habitatype H7110 actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A), wordt dit (nog) niet als een realistisch doel gezien (en daarom ook niet als complementair doel opgenomen). Voor de landschapsstructuur en als drager van de waarden in het kader van de Vogelrichtlijn is behoud van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van belang. De heidevegetaties op het verdroogde hoogveen worden niet tot habitattypen H4010 vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) en H4030 droge heiden gerekend, maar maken onderdeel uit van herstellende hoogvenen.

- **Vogelrichtlijn: Broedvogels**

A004 Dodaars

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting De dodaars is een karakteristieke broedvogel van veengebieden met kleine waterpartijen en als zodanig een regelmatige broedvogel.

Tellingen uit deze eeuw leverden steeds tenminste 40 paren op, hetgeen voldoende is voor een sleutelpopulatie (maximaal 44 paren in 2000 en 2003). Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A008 Geoorde fuut

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 40 paren.

Toelichting Het eerste broedgeval werd vastgesteld in 1933. Daarna is de geoorde fuut lang een onregelmatige broedvogel in kleine aantallen gebleven (minder dan 5 paren). Vanaf begin 90-er jaren wordt jaarlijks gebroed en zijn de aantallen sterk toegenomen tot maxima van 42 paren in 1999 en 49 in 2003. Dit niveau ligt boven het gewenste aantal van een sleutelpopulatie en wijst er op dat voldoende habitat aanwezig

Naam document: Plan van aanpak Beheerplan Peelgebieden Natura 2000 Fase: definitie

Naam auteur: J. Jonkers, DLG

Datum: 14-8-2007

is. Jaarlijks zouden ten minste 40 paren moeten broeden. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A119 Porseleinhoen

Doe/Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 5 paren.

Toelichting Het porseleinhoen is van oudsher een onregelmatige broedvogel in dit gebied, die in menig jaar ontbreekt en waarvan in goede jaren meer dan 5 paren worden vastgesteld. Maximaal werden 9 paren geteld in 1991. De sterke fluctuaties duiden op een niet jaarlijks voorhanden zijn van plasdras kruiden vegetaties van voldoende omvang. Met dit gegeven en de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is uitbreiding gewenst. Het betreft een relatief geïsoleerde populatie.

A272 Blauwborst

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 200 paren.

Toelichting De blauwborst is van oudsher een broedvogel in de Brabant – Limburgse hoogveengebieden met een dieptepunt in het aantal paren begin 80-er jaren, daarna zette een herstel in. Tellingen in 1992-93 leverden totaal 316 paren voor het hele gebied op. Op basis van tellingen uit deelgebieden komt een geringe afname na deze topjaren naar voren.

Voor de periode 1999-2003 wordt het bestand op gemiddeld 200 paren geschat. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

A276 Roodborsttapuit

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 80 paren.

Toelichting De roodborsttapuit is van oudsher een broedvogel in lage aantallen, van circa 10 in de 60-er jaren tot enkele paren op het dieptepunt halverwege de 70-er jaren. Met de achteruitgang van de broedpopulatie van het agrarisch cultuurlandschap trad ook in dit deel van Nederland een sterke toename op in natuurgebieden; met name heide- en hoogveengebieden. Vanaf 1980 namen de aantallen van jaar op jaar toe tot 129 paren in 1997; een niveau ruim boven het gewenste aantal voor een sleutelpopulatie. Voor de periode 1999-2003 wordt het gemiddelde bestand iets lager ingeschat: 80 paren. Rekolonisatie van het agrarisch gebied vanuit de natuurkernen heeft in Brabant en Limburg het belang van de natuurgebieden voor het voortbestaan van de roodborsttapuit overigens weer minder cruciaal gemaakt. Gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding is behoud voldoende. Het gebied heeft vermoedelijk voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie.

• **Vogelrichtlijn: Niet broedvogels**

A039 Taigarietgans

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen taigarietganzen zijn van nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaappleats. Het gebied na de Kampina & Oisterwijkse Vennen en het Bargerveen de grootste bijdrage binnen het Natura2000-netwerk. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig en de internationale populatieomvang is stabiel.

A039 Toendrarietgans

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Aantallen toendrarietganzen zijn van nationale en internationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaappleats. Het gebied levert één van de grootste bijdragen binnen het Natura2000- netwerk. Trendgegevens zijn niet beschikbaar. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig en de internationale populatieomvang is stabiel.

A041 Kolgans

Doe/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de kolgans o.a. een functie als slaappleats.

Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig en de internationale populatieomvang neemt toe.

AI27 Kraanvogel

Doel/Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 120 vogels (seizoensmaximum).

Toelichting Aantallen kraanvogels zijn van grote nationale betekenis. Het gebied heeft voor de soort o.a. een functie als slaappleaats. De Grote Peel, de Engbertdijksvennen en de Strabrechtse Heide leveren de grootste bijdrage binnen het Natura2000-netwerk. De landelijke staat van instandhouding is zeer ongunstig vanwege de afname van het aantal pleisterplaatsen en het aantal pleisterende vogels en de toename van de onrust in de overgebleven gebieden. De aantallen in de monitoringsgebieden nemen niet significant af, zodat een herstelopgave op onderdeel populatie in de aangewezen gebieden niet aan de orde is.

Bijlage 2 Werkzaamheden uit LNV offerte van DLG

Stap A – Voorbereiding op beheerplanniveau

- Overleg met bevoegde gezagen over aanpak, planning en aantal / begrenzing beheerplannen.
- Vorming projectteam.
- Beschikbaar krijgen relevante gebiedsinformatie (databases, aanwijzingsbesluit, evt. zienswijzen, andere actuele planprocessen).
- Aankondigen planproces aan relevante actoren in het gebied en aangeven welke rol zij in het proces (kunnen) vervullen.

Stap B – Beschrijving huidige situatie

- Relevante natuurwaarden, abiotiek, eigendom en huidig gebruik en beheer, incl. relevante externe invloeden. Op o.a. dit onderdeel zal Staatsbosbeheer een grote bijdrage leveren.
- Delen van inventarisaties met gebiedsactoren.

Stap C – Confrontatie instandhoudingsdoelen met huidige situatie

- Analyse: knelpunten, potenties, oplossingsrichtingen; aanzet voor uitwerking instandhoudingsdoelen naar omvang, ruimte en tijd.

Stap D – Confrontatie huidig gebruik en instandhoudingsdoelen

- Analyse: beoordeling passendheid, inventarisatie knelpunten.
- Uitvoering habitattoetsen.
- Overleg met eigenaren en gebruikers met het oog op bereiken overeenstemming over feiten en gegevens en draagvlak voor oplossingsrichtingen.

Stap E – Visieontwikkeling

- Concrete uitwerking van doelen naar omvang, ruimte / locatie (kaarten) en tijd (6 jaar of meer). Keuzes maken, motiveren en bespreken met opdrachtgever en zonodig het steunpunt.

Stap F – Van visie naar maatregelen

- Omschrijving van bestaand gebruik dat in overeenstemming is met de uitgewerkte doelen dan wel vergunningplichtig dient te zijn.
- Omschrijving van inrichting – en beheermaatregelen die nodig zijn om doelen te realiseren (in- en extern).
- Overleg met beheerders, gebruikers en andere belanghebbenden met het oog op bereiken draagvlak voor de maatregelen.

Stap G – uitvoering

- Uitwerking maatregelen naar kosten (globaal), samenhang met lopende of geplande planprocessen, verantwoordelijkheden en financierings-mogelijkheden.
- Afstemming met andere planprocessen en zorgen dat bestuurlijke overeenstemming kan worden bereikt.

Stap H – Monitoring en verantwoording

- Opstellen monitoring plan volgens een nog op te stellen eenduidig format dat in de loop van 2007 m.m.v. DLG zal worden opgesteld.
- Maken van afspraken met betrokken beheerders en bestuurders over uitvoering van de monitoring.

Stap I – Oplevering en vaststelling

- Aanbieding aan bevoegde gezagen.
- Ondersteuning bij terinzagelegging en bestuurlijk overleg conform Awb. (valt buiten deze opdracht; t.z.t. nader afspreken)
- Verwerking aanpassingen. (valt buiten deze opdracht; t.z.t. nader afspreken)

Stap J – Beroep

- Ondersteunen bevoegde gezagen in beroepsprocedures (valt buiten deze opdracht; t.z.t. nader afspreken).

Bijlage 3 Achtergrond Natura 2000 beheerplannen

De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld uiterlijk in 2010 de achteruitgang van biodiversiteit een halt toe te roepen. Onder meer door het realiseren van een netwerk van belangrijke natuurgebieden, het Natura 2000-netwerk, wil Europa dit doel bereiken. De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn belangrijke instrumenten om deze doelstelling te realiseren. In deze richtlijnen is bepaald dat de lidstaten speciale gebieden voor de kwetsbaarste soorten en habitattypen aanwijzen: de Natura 2000-gebieden. Dit zijn gebieden die geschikt zijn om het duurzaam voortbestaan van de meest bedreigde soorten en habitattypen te verzekeren. De Grootte Peel en Maria/Deurnsche Peel behoren tot de Natura-gebieden. De concept-aanwijzingsbesluiten zijn in januari 2007 door de Minister van LNV gepubliceerd. De definitieve aanwijzingsbesluiten - waarin de instandhoudingsdoelstellingen per gebied zijn vastgelegd - zijn op zijn vroegst in januari 2008 gereed.

Binnen 3 jaar na aanwijzing zal voor ieder per Natura 2000-gebied een beheerplan vastgesteld moeten zijn⁶. Bij de opstelling worden alle partijen die een natuur- of ander belang vertegenwoordigen in het gebied betrokken. Het beheerplan moet een belangrijke bijdrage leveren aan het streven de natuur te behouden in de Natura 2000-gebieden. In de beheerplannen worden de instandhoudingdoelstellingen, zoals die verwoord staan in de aanwijzingsbesluiten, nader uitgewerkt in omvang, ruimte en tijd. Tevens worden maatregelen beschreven die nodig zijn om de gunstige staat van instandhouding van de relevante habitattypen en soorten te verwezenlijken. In de plannen zal worden aangegeven welke activiteiten nu al plaats vinden (bestaand gebruik) en zal worden beoordeeld in hoeverre deze activiteiten opgenomen kunnen worden in het beheerplan en daarmee worden vrijgesteld van een vergunningplicht. Dit betekent dat activiteiten die in een goedgekeurd beheerplan vermeld staan, niet vergunningplichtig zijn waardoor een vergunningentraject vermeden kan worden. Tot slot wordt er in het beheerplan een globale raming van de kosten voor het uitvoeren van de maatregelen gemaakt en aangegeven op welke wijze deze gedekt zijn. Tevens worden de te monitoren aspecten aangegeven. Het beheerplan heeft een looptijd van 6 jaar.

⁶ Art. 19a en 19b van de Natuurbeschermingswet 1998.